

INŻYNIERIA FINANSOWA W ZAKRESIE FINANSOWANIA REKULTYWACJI JEZIOR Z UWZGLĘDNIENIEM FUNDUSZY POMOCOWYCH UE

Autor: mgr Tamara Figurska

Consult doradztwo biznesowe i UE

Finansowanie inwestycji w zakresie rekultywacji jezior uzależnione jest od zakresu planowanej inwestycji. Należy ustalić, czy rekultywacja jeziora jest kompletną inwestycją samą w sobie, czy też, rekultywacja jeziora wiąże się z innymi inwestycjami, np.: inwestycje w obszarze turystyki, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, i inne.

W zależności od zakresu inwestycji istnieją możliwości skorzystania z dotacji z funduszy pomocowych UE. Wysokość i udział w kosztach całkowitych dotacji uzależniona jest od wybranego programu pomocowego. Istnieje możliwość skorzystania z następujących programów pomocowych:

1. Program operacyjny innowacyjna gospodarka,
2. Program operacyjny Infrastruktura i środowisko,
3. Program operacyjny Kapitał Ludzki,
4. Regionalny Program Operacyjny.

Poniżej przedstawiono wybrane programy pomocowe

I. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2007-2013

Decyzją z dnia 7 grudnia 2007 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

CEL PROGRAMU INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Celem programu jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Program zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO), zatwierdzonymi 7 maja 2007 r. przez Komisję Europejską, stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w nich celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko jest również ważnym instrumentem realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej, a wydatki na cele priorytetowe UE stanowią w ramach programu 66,23 proc. całości wydatków ze środków unijnych.

OBECNY KSZTAŁT PROGRAMU

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 wyniesie 37,6 mld euro, z czego wkład unijny wynosić będzie 27,9 mld euro, zaś wkład krajowy – 9,7 mld euro.

Podział środków UE dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pomiędzy poszczególne sektory przedstawia się następująco:

- **środowisko – 4,8 mld euro**
- transport – 19,4 mld euro
- energetyka – 1,7 mld euro
- kultura – 490,0 mln euro
- zdrowie – 350,0 mln euro
- szkolnictwo wyższe – 500,0 mln euro

W ramach programu realizowanych będzie **15 priorytetów**:

1. **Gospodarka wodno-ściekowa – 3 275,2 mln euro (w tym 2 783,9 mln euro z FS);**
2. **Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – 1,430,3 mln euro (w tym 1,215,7 mln euro z FS);**
3. **Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska – 655,0 mln euro (w tym 556,8 mln euro z FS);**
4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska – 667,0 mln euro (w tym 200,0 mln euro z EFRR);
5. **Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych – 105,6 mln euro (w tym 89,9 mln euro z EFRR);**
6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T – 10 548,3 mln euro (w tym 8 802,4 mln euro z FS);
7. Transport przyjazny środowisku – 12 062,0 mln euro (w tym 7 676,0 mln euro z FS);
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe – 3 465,3 mln euro (w tym 2 945,5 mln euro z EFRR);
9. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna – 1 403,0 mln euro (w tym 748,0 mln euro z FS);
10. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii – 1 693,2 mln euro (w tym 974,3 mln euro z EFRR);
11. Kultura i dziedzictwo kulturowe – 576,4 mln euro (w tym 490,0 mln euro z EFRR);
12. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia – 411,8 mln euro (w tym 350,0 mln euro z EFRR);
13. Infrastruktura szkolnictwa wyższego – 588,2 mln euro (w tym 500,0 mln euro z EFRR);

14. Pomoc techniczna - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – 220,9 mln euro (w tym 187,8 mln euro z EFRR);
15. Pomoc techniczna - Fundusz Spójności – 462,9 mln euro (w tym 393,5 mln euro z FS).

Instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie poszczególnych priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (Instytucjami Pośredniczącymi) są:

- **Ministerstwo Środowiska (priorytety I-V);**
- Ministerstwo Infrastruktury (priorytety VI-VIII);
- Ministerstwo Gospodarki (priorytety IX-X);
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (priorytet XI);
- Ministerstwo Zdrowia (priorytet XII);
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (priorytet XIII).

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko jest minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, który wykonuje swoje funkcje przy pomocy Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucja Zarządzająca przekaże realizację części swoich zadań Instytucjom Pośredniczącym, tj. ministrom właściwym.

REALIZACJA PROGRAMU

Tryb pozakonkursowy obejmie zgodnie z projektem ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju:

- Duże projekty, których koszt całkowity przekracza 25 mln euro – w przypadku projektów dotyczących środowiska naturalnego oraz projektów o wartości powyżej 50 mln euro – w przypadku innych dziedzin, zatwierdzone przez Komisję Europejską.
- Projekty systemowe - polegające na dofinansowaniu realizacji przez poszczególne organy administracji publicznej i inne jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach dotyczących tych organów i jednostek;
- Projekty indywidualne – określone w programie operacyjnym, zgłaszane przez beneficjentów imiennie wskazanych w programie operacyjnym;
- Projekty pomocy technicznej

II. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

OŚ PRIORYTETOWA 4. INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

Infrastruktura ochrony środowiska, jej dostępność, stan techniczny, nowoczesność zastosowanych materiałów i technologii przekłada się bezpośrednio na stan środowiska i jakość życia mieszkańców. Optymalna infrastruktura ochrony środowiska uwzględnia monitoring jego stanu, a także dbałość o walory przyrodnicze województwa. Stanowi jedno z głównych uwarunkowań zrównoważonego rozwoju regionu, a zachowanie, odpowiednie i racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych w dużym stopniu wpłynie na wzmocnienie konkurencyjności regionu, zwłaszcza że potencjał przyrodniczy ma decydujące znaczenie w rozwoju funkcji turystycznej województwa. Nadmorskie położenie województwa, znaczny udział śródlądowych wód powierzchniowych oraz obszarów prawnie chronionych w wysokim stopniu decydują o potencjale rozwojowym regionu, szczególnie w sferze turystyki. Wykorzystanie tego potencjału dla rozwoju przedsiębiorczości i turystyki wymaga odpowiedniej jakości.

Celem głównym osi priorytetowej jest poprawa stanu środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim.

Cele szczegółowe (wybrane):

- ograniczenie ilości zanieczyszczeń di powietrza, wód i gleby;
- poprawa jakości wody pitnej dostarczanej mieszkańcom;
- czynna ochrona przyrody;
- poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Rodzaje potencjalnych beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego;
- organy administracji rządowej;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- Parki narodowe i krajobrazowe;
- organizacje pozarządowe;
- spółki wodne i związki wałowe;
- jednostki sektora finansów publicznych (pozostałe);
- podmioty działające na podstawie ustawy o partnerstwie publiczno – prawnym;
- przedsiębiorstwa;
- partnerstwa ww. podmiotów.

Komplementarność i demarkacja z działaniami finansowanymi przez EFROW, EFR:

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:

Działanie: ***Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa:***

Działanie ***Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej):***

Działanie ***Podstawowe usługi dla gospodarki ludności wiejskiej:***

Komplementarność i demarkacja z działaniami finansowanymi w ramach NORO 2007-2013:

1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:

Oś 1. ***Gospodarka wodno-ściekowa:***

Oś 2. ***Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,***

Oś 3. ***Zarządzania zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,***

Oś 5. ***Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,***

Oś 10. ***Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku,***

Komplementarność i demarkacja z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

Oś priorytetowa 1. ***Gospodarka – Innowacje – Technologie,***

OŚ PRIORYTETOWA 5. TURYSTYKA, KULTURA I REWITALIZACJA

Województwo zachodniopomorskie odznacza się wyjątkowo korzystnymi uwarunkowaniami dla rozwoju turystyki. Przygraniczne i nadmorskie położenie województwa, lasy, pojezierza, rzeki i ich rozlewiska oraz inne walory przyrodnicze stanowią turystyczny potencjał regionu. Bogactwo jezior umożliwia uprawianie aktywnej turystyki kwalifikowanej, m.in. żeglarstwo, spływy kajakowe, wędkarstwo.

Rozbudowa infrastruktury o wysokim standardzie będzie podstawą stworzenia całorocznej oferty turystycznej regionu, wpływając tym samym na ograniczenie sezonowości wypoczynku w województwie oraz poprawę jakości obsługi ruchu turystycznego. Posiadanie wysokiej jakości infrastruktury turystycznej pozwoli na budowanie kompleksowych produktów

turystycznych regionu, które zagwarantują podniesienie poziomu atrakcyjności oferty turystycznej.

Celem głównym osi priorytetowej jest podniesienie atrakcyjności województwa poprzez rozwój turystyki, kultury oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych.

Cele szczegółowe:

- stworzenie i rozwój regionalnych i ponadregionalnych produktów turystycznych wpływających na wydłużenie sezonu turystycznego,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej regionu,
- rewitalizacja i pobudzenie gospodarcze obszarów problemowych.

Demarkacja i komplementarność

- *Programu rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013* [PROW 2007-2013], finansowanego z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich [EFRROW],
- *Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013*, finansowanego z Europejskiego Funduszu Rybackiego [EFR],
- programów operacyjnych finansowanych w ramach NSRO 2007-2013 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Funduszu Spójności,
- innych osi priorytetowych RPO WZ 2007-2013 w sposób zapobiegający pokrywaniu się operacji finansowanych w ramach tych programów,